

"Hem acib ve garib san'atlar içinde rengârenk acib hikmetli zemin yüzünün sîmasındaki bu nakışlı çizgilere bak!" cümlesindeki "nakışlı çizgilerdeki hikmet" ne olabilir, açıklayabilir misiniz?

Zemin yüzü bütün canlıların hayatlarını devam ettirmelerine uygun bir şekilde tanzim edilmiştir. Mesela, toprak örtüsü çok sert ya da çok yumuşak olsa idi ondan istifade edilmezdi. Allah bu örtüyü öyle hikmetli bir şekilde tanzim etmiş ki, hem üzerinde evler yapıyoruz hem de ziraat yapıp çeşitli mahsuller kaldırıyoruz.

Zaten bahsin devamındaki şu cümleler nakış ve hikmet kelimelerini açıklıyor:

"Nasıl sekenelerine enhar ve çayları, deniz ve ırmakları, dağ ve tepeleri, ayrı ayrı mahlûklarına ve ibâdına lââyık birer mesken ve vesâit-i nakliye yapmış. Sonra yüz binler ecnâs-ı nebâtat ve envâ-ı hayvânâtıyla kemâl-i hikmet ve intizamla doldurup hayat vererek şenlendirmek, vakit be vakit muntazaman mevt ile terhis ederek boşaltıp, yine muntazaman ba'sü ba'de'l-mevt suretinde doldurmak, bir Kadîr-i Zülcelâlin ve bir Hakîm-i Zülkemâlin vücub-u vücuduna ve vahdetine yüz binler lisanlarla şehadet ederler."(1)

Yani yeryüzünün hikmetli nakışları; *bitkiler, nehirler, ırmaklar, denizler, dağlar, tepeler ve ovalardır* ki, bütün bu nakışlar, canlılar için hayatî bir öneme sahiptirler.

(1) bk. [Sözler, Otuz Üçüncü Söz, Yirmi İkinci Pencere.](#)